

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Brødeskov Jul 78

Gud, Herbert
nu glemte vi
mandelgaven

PREBEN NIELSEN

Kolonial - Kaffe - Vin - Tobak

Ny Hammerholt Købmandshandel - Tlf. 26 63 33

BRØDESKOV

1

JUL '78

Redaktion

Ellen Andersen
Anders Bohn
H. K. Ejlskov
Knud Jensen
Ulla Madsen
J. Sandberg (ansvarsh.)
Poul Valbjørn
Karen Werchmeister
Kurt Willumsen

Salg

Børn besøger husstandene
Ved møder og fester
Butikker i området
Enkelte boghandlere og kiosker i Hillerød og Allerød

Pris

Kr. 15,-

Samtidig sælges restoplaget af tidligere årgange for 7,50 pr. årgang eller 25,- for de 5 tidligere årgange.

Kasserer

Peter Bach

Tryk

Tårnby Tryk

Foto

Henning Scheller m.fl.

Silhuetklip

Lisbeth Kemp

Udgivelse m.v.

Vi vil gerne udtrykke en tak for hjælp og bidrag fra forfattere m.fl., samt for de fotos og tegninger, som vi har fået lov til at trykke.

Tak til annoncører for støtten.

Kære læser!

BRØDESKOV JUL udkommer i år for 6. gang. Ligesom de forrige år har det været vores mål, at hæftet skulle være præget af områdets beboere.

Dette hæfte er nok mere julet end tidligere, og vi har også prøvet at gøre det mere børnevenligt - nogle historier er endda skrevet af børn.

Et eventuelt overskud fra hæftets salg har vi i år foreslået anvendt til en af områdets kulturelle aktiviteter - teatergruppen, der har stærkt behov for scenebelysning.

Vi håber derfor på en stor læzerskare af julehæftet og ønsker god fornøjelse og

Glædelig jul

Redaktionen

dyrene i brødeskov

Det havde været en mærkelig sommer; regn, regn og atter regn. Koldt havde der også været. Menneskene havde jamret over dårligt ferie- og høstvejr, men i skoven herskede der stort set tilfredshed. Man havde jo sine lune huler, og mad var der nok af. Hindbærrene havde godt nok været lidt sjaskede og var blevet hurtigt mugne, men til gengæld var kirsebær, rønnebær og hyld store og saftige. I sensommeren var skovbunden fuld af svampe i alle mulig farver og faconer. De lyste smukt og og de smagte dejligt.

Jo i skoven var man alt i alt tilfredse med tilværelsen. Lidt smågnaveri havde der vel været her og der. Man var jo trods alt forskellige med hver sine interesser, og holdt vel også lidt sammen i kliker alt efter art og interesse. Dog kunne man altid finde sammen, når noget angik fællesskabet i skoven, såsom at samles i forargelse over en ædt mus eller et overkørt rådyr. De små skovtrolde, der sørgede for, at nyheder blev bragt rundt i skoven, havde

en stor del af æren for, at tilværelsen gik nogenlunde gnidningsløst. De ikke alene bragte nyheder fra den ene ende af skoven til den anden, men arrangerede møder og glattede ud, når gemytterne kom i kog. De fleste huskede nok al den ståhej der var, da en flok mus slog sig ned og dannede en ny koloni i en skrænt bag ved "Karens Bøg". De "gamle" mus så skeptiske til dem og syntes, at deres huller så mærkværdig ud, og at de svingede halerne udfordrende. Skovtrolde fik der gjort et godt stykke arbejde tillige med musebørnene, der hurtigt legede med de andre, så man fandt snart ud af, at de fremmede i grunden var ganske flinke, og at de var mus på godt og ondt som alle andre, med samme glæder over tilværelsen og den samme angst for ræv og ugle. - Der var også en sag om et vilsvin, der var set i Brødeskov. Nogle mente, at det var opspind, men andre - det var navnlig nogle skovduer - sagde, at historien var god nok. Det drejede sig om en orne, som var løbet væk fra

en gård, hvilket gjorde ham ganske interessant, da ikke mange havde været så tæt på mennesker. Dyrene fra Rågaards Mose holdt sammen og mente, at "Brødeskov"erne "ikke burde vigte sig af en sådan vagabond, omend han var af en sjælden art. Man havde, der på stedet, bl.a. sortspætten og af og til også en hejre, så man var sandelig også med. Nogle "udkantere" helt fra Freerslev Hegn prøvede at gøre sig bemærkede ved, at de lagde skov til kongejagterne, men det blev de kun til grin over. En hare fra Brø-

deskov snøftede hånligt og sagde at dersom det kom dertil, var han revnende ligeglad med, om jægeren var kongelig eller hed Jensen. Og så var munden lukket på dem. - Det var nu lidt synd, men kontakten med dyrene i yderkanterne var ikke så god, på grund af de store

afstande, så det var kun få derfra, der tog del i den almindelige diskussion eller deltog som observatører ved de særlige sammenkomster. Endnu engang måtte skovtroidene gribe ind og dæmpe gemytterne.

Alt dette var dog almindeligt smågnaveri. Næ, der var pludselig kommet en anden ting, som satte sindene i oprør. Der var gået nogle rygter om, at dyrene i Store Dyrehave på grund af menneskenes indtrængen ville have en nærmere kontakt med artsfæller i skovene omkring Farum. Af den grund ønskede de at anlægge nye stier tværs gennem området. I begyndelsen mente de fleste, at det var løse rygter og lo af de bekymrede. Men da rygterne blev ved, og nogle havde haft kontakt med en større flok lederbukke fra den anden side af Kongevejen, opstod der panik, og man sammenkaldte til møder overalt i skoven. Meningerne var delte, men at få fremmede til at passere gennem territorierne vakte bekymring de fleste steder. Enkelte mente dog, at man måske ville få gavn af, at der kom nye stier. Måske kom der nye og slog sig ned, så man fik lidt nyt blod ind i familierne, og måske havde en og anden slægtning langt borte, så man selv kunne bruge de nye stier, og derfor se bort fra ulemperne. Nogle syntes, at man måtte tage noget sådant til efterretning ligesom naturkatastrofer, men an-

dre syntes, at man med gode argumenter og ved at holde sammen kunne få dem udefra til at indse, at det var et unødvendigt og farligt projekt.

Man slog sig sammen i grupper, som blev arrangeret ved skovtroidenes hjælp, for at undgå at nogle glemte sagen på grund af lyst til at æde hverandre eller almindelige uoverensstemmelser. Hver brugte sine metoder til at få overtalt de der tvivlede, og de der var ligeglade, fordi det ikke vedrørte dem, eller de der ikke deltog i de almindelige diskussioner.

Ræven havde så galt lavet en konkurrence, hvor præmien var 5 fede skovsnegle, og fik som følge derfor af mange tilhængere blandt pindsvin og ugler; dog vakte det megen harme i sneglekredse - men det var der nu ingen, der tog sig af, da sneglene sjældent nåede frem til møderne, før de var forbi.

Endnu engang måtte skovtroidene slide i det. De fór rundt i det hele sogn med nyheder - de var ganske upartiske, for de havde mange venner på begge sider, og havde ikke territorier, der nødvendigvis måtte forsvares for at sikre føde til vinteren og for at holde rivaler på afstand.

Og sådan gik så sommeren - denne mærkelige våde sommer. Men da året gik på hæld og bladene på

træerne blev røde og gule og nogle af dyrene så småt tænkte på at sove vintersøvn, gik rygten over den ganske skov. "Vi vandt - vi vandt" lød det, "Vi får lov til at beholde vor skov for os selv". Så blev der fest i skoven. Hver fejrede det på sin måde. Musene fandt et egerndepot og åd, så de

var ved at revne. Ræven stjal et par duer fra et dueslag - det gjorde han forresten så tit - og pindsvinet gravede sig ned og sov.

Uglen og grævlingen, der var de mest besindige, rystede på hovederne af de andres letsind, og gik hjem og gemte sig og glædede sig i ensomhed. - Og ganske langsomt faldt alt tilbage i sin gamle gænge, alle parate til at gå vinteren i møde, men hver med en varm følelse indeni: "Det gør ikke noget, vi er små, bare vi holder sammen".

E.A.

Juledekorationer

Vintertid. Nøgne træer, der strækker formfulde grene mod den grå himmel. Skovbundens varierende fantasifremkaldende muligheder. Mos, svampe, grene, rødder, blade, kogler, agern, bog.

Mangeartede dekorationer kan fremstilles, alt afhænger af ens eget temperament. Jeg går langt uden om guldugler i boldstørrelse, kunstige glimmerris m.v. Naturens og havens materialer taler for sig selv.

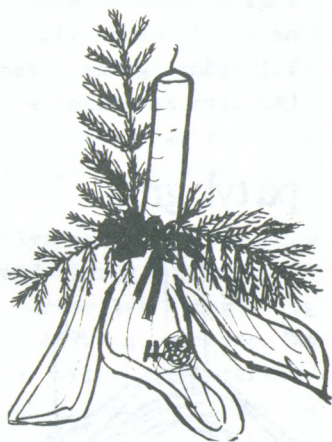
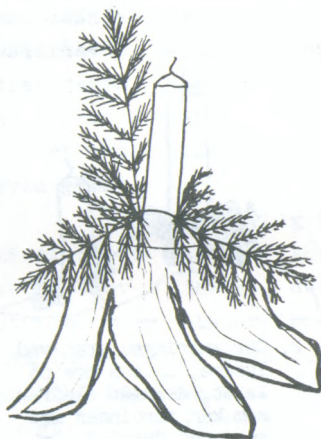
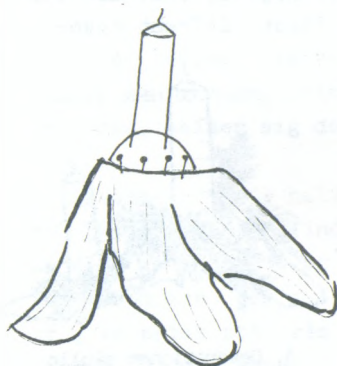
En smuk juledekoration kan f. eks. skabes på en gammel rod eller morsomt formet grov gren. Find den i god tid, lad den tørre i en kasse indendørs. Den kan evt. skrubes lidt med en kniv for der-

efter at blive børstet ren, når den er tør.

For at få leret til at hænge fast, når det er tørt, slås tre-fire søm i. Ovenpå anbringes leret og lyset sættes i, se forklaringen ved mine ubehjælpssomme tegninger.

For at få mos til at hænge fast i ler, anvendes små kroge af bøjet ståltråd, ligesom hårnåle. Også koglerne må trådes, for at sidde ordentligt. Det gøres ved at vikle ståltråd hele vejen rundt om den nederste række skæl. Koglen må derfor være så tør, at den har åbnet sig forneden. Lad ca. 5 cm trådende hænge, den stikkes i leret.

på rod

1. Efter tørring og børstning af roden slås søm i, hvorefter leret sættes på og lyset deri.
2. Nu sættes gran på. Det skal ikke sidde helt fladt, men må til gengæld heller ikke komme i berøring med lyset.
3. Sluttelig pyntes færdig med kogler, bær, mos, sløjfe m.v. Husk også bagsiden.

på stor bastbakke

1. På et stort rundt fad eller en bastbakke kan laves fikse ting. Sæt leret således, at en del af underlaget er frit fortil. Brug lys i forskellige højde. Grangrene, mos og sløjfer anbringes.

2. Kogler K, mosklumper (fra pudemos) M, svampe S, og bær B sættes i. Desuden er brugt et par halvhøje lærkegrene. Der er også anvendt forskellige slags kogler og stedsegrønt.

A propos kogler - egernet gnaver ofte skællaget af de store gran-kogler. Sæt resten i dekorationen, det ser dejligt ud.

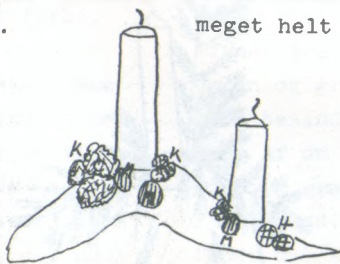
Til trådning kan anvendes vindsel-tråd fra isenkræmmeren.

Når der skal sættes gran i dekorationen, falder de fleste i vandet. Der sættes alt for meget i, det virker tungt og kompakt. Sæt det i varierende højder, ikke alt for meget helt fladt. Såfremt deko-

på tyk gren

1. Efter at denne grove gren er tør og rengjort slås søm i der hvor leret skal sidde. Lyset sættes i leret

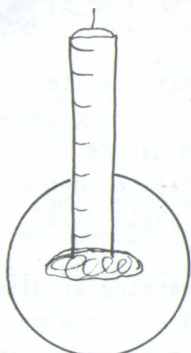
2. Der anbringes gran ved lysene, sættes mos på leret, dernæst sløjfer, som kan forbindes med en snoet "navle". Sæt folie under sløjfen så den ikke bliver fugtig. Nu anbringes kogler K, klumper M, husløg H. dette sker efter at der er sat gran i.

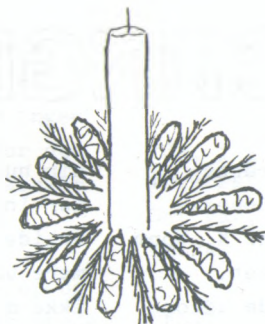
3. Dekorationen skulle nu være færdig, forudsat at også bagsiden er dekoret. Der kan evt. sættes flere kogler m.v. på. Det afhænger af størrelsen

rund dekoration

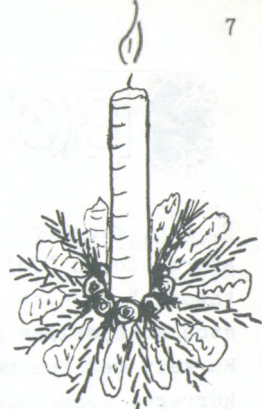
Synlig fra alle sider

1. Leret er anbragt på en lille tallerken eller bastbakke. Lyset er sat i.

2. Der stikkes granspidser i leret. De skal ligge helt ned mod underlaget. Derefter stikkes tilpas lange kogler i, således at der skiftevis er en kogle og en granspids.

3. Nu stikkes granspidser i, der skal sidde højere end de første. Ind imellem sættes en anden slags kogler, f.eks. lærk eller små hvidgranskogler. Dekorationen fyldes helt ud, således at leret ikke kan ses. Der kan også bruges mos og små bitte sløjfer.

rationen kun skal ses fra en side (facadedekoration) anbringes en af grangrenene skråt lodret bag ved eller på siden af lyset.

Sæt aldrig for mange ting i dekorationen. Hver ting skal kunne ses, og giver da en langt mere virkningsfuld effekt. Omvendt kan sammenlignes med et udsalgsvindue. Brug Nobilis gran. Det taber ikke nålene.

Mos, der hentes i skoven, bliver i plastikposen udendørs, indtil det skal anvendes, holder sig derved grønt.

Skovsvampene er de halvmåneformede grå- og brunlige, der findes på skovbundens gamle grene og stubbe. Opbevares som mos. Der stikkes inden brug en bøjet ståltråd igennem for at fastholde svampen i leret.

Husløg (echeveria) har naboen måske i haven. Byt med en juledekoration.

Roden skæres ren, stik en bøjet ståltråd igennem, så også disse fastholdes. Dens grågrønne farver ser smuk ud sammen med gran.

Havens forskellige stedsegrønne og visse tykbladede stenhøjsplanter giver spændende variationsmuligheder, ligesom lavgrene, koglegrene (Lærk) samt forskellige andre grene. Også tørrede frøkapsler er smukke.

Farvevalg i lys og sløjfe bør passe sammen. Anvend aldrig for mange farver, det virker let spraglet og klæder ikke altid omgivelserne. Pas på ikke kun at vælge mørke farver. Og husk, at en dekoration tager sig altid fin ud, når den ikke stilles i stuens mørkeste krog.

Frida Kromose
Blomsterskolen.

BØRSTINGEBRYG

P. Fup, direktør for verdensattraktionen "Colosæum Loppe-theater" og hans kasserer K. Worm stod arbejdsløse på torvet. En kalv med fem ben havde udkonkurreret loppeteateret.

"Lopper er ikke mere, hvad de har været!" sukkede P. Fup. "Verden er bleven hygiejnisk, siden bedstefar åbnede etablisementet. Og hvad gør vi nu? Denne by har tusind hoveder, og når jeg tænker på, at de sidder bag murerne og bekæmper den medfødte trang til at aflevere lo øre, så kan det gøre mig helt ondt for dem!"

"Ja" sagde Worm, der så, at direktøren tænkte.

"Tusind publikummere her i byen á lo øre er hundrede kroner i

min hule hånd. Alt for lidt. Her inde i min ånds bolig dæmmer en ide om, at man kan få lidt mere ud af markedet, og det er ikke mindst hans skyld der!"

Worm stirrede i retning af direktørens blik og så en ældre herre sidde bag et havegærde med benene indpakket i tøjrudder. Podagra - indlysende! Han sov sødelig med kalotten ned over øjnene og piben i sin hånd.

"En overgemt yngling!" sagde Worm. "Hån ikke de ulykkelige" sagde direktøren "Lad os fjerne os, for jeg har en lykkelig ide."

Senere kom en mand på krykker forbi det samme sted. Hans ene ben var indsvøbt i tre af byens mest ansete guldklude, idet de var lånt i selve borgmesterens køkken, og et lagen plukket på

bagerens havegarde. Utroligt, at Worm kunne blive så syg på en halv time. Men der var ingen tvivl. Han standsede ud for den gamle mands havegarde og jamrede: "Av! Av! Av!"

Den gamle mand slog øjnene op og så en lidelsesfælde. Han humpede glad hen ad havegangen og vinkede til Worm.

"Kender det!" sagde han. "Kender det ud og ind med jag og ryk og svien og hele gøgemøget. Har De prøvet med sennepsplaster?"

"Av! Av! Av!"

"For det skal De ikke. Det er kuns opfundet af apotekerne for at trække pengene ud af lidende mennesker. Kom indenfor og sæt Dem ned!"

Worm hinkede ind ad havelågen og smed sig på bænken med en jamren,

som et helt hospital. Den gamle mand blev misundelig.

"Ja, jeg ha'de det selv sådan i forgårs" sagde han "om ikke værre. Det var, som det stak i foden med knive".

"Knive!" sagde Worm "Det ville være en ren kildren mod dette, for det er, som dette ben lå under tre eksprestog og ha'de været udsat for et bombardement i den tyrkiske krig! Har De haft Deres længe?"

"I syv år!" svarede den gamle.

"Så bliver De aldrig af med det!" sagde Worm "De kan lige så godt tage det ben af og kaste det ud til fuglene. Det ville jeg gøre i Deres sted."

"Ak ja! ak ja!" sagde manden. "Hvorlænge har De gået med Deres?"

"Tolv år! Av! Av! Av!"

"Så er der ikke noget som helst håb for Dem! sagde den gamle og rystede medlidende på hovedet.

"Håber det!" sagde Worm. "Det er derfor, at jeg er kommet her til byen!"

"Såh?"

"Ja, jeg vil opsøge den franske naturprofet Fysenknast. Hvis

denne mand ikke kan få dette herrens ben til at blive en forynget udgave af sig selv og endnu engang vinde et marathondøb, så skal det afsættes uden pension."

"Hvad var det, De kaldte den doktor? Bor han her?"

"Ja, ellers var jeg aldrig kommet hertil," sagde Worm.

"Jeg har sandelig aldrig hørt den doktor omtalt!"

"Så er det, fordi De ikke læser franske aviser" svarede Worm. "Både "Figaro", "Daily Fricaso" og "Neuste Piccadilly" har haft lange artikler om professoren. Han kurerer ben af enhver slags. Fem års garanti!"

"Det kan jeg dog ikke forstå" sagde manden, "at jeg aldrig har hørt den doktor omtalt, og jeg er dog født her i byen. Både krigsråden, byfogeden og klokkeren, for ikke at tale om postmesteren, ville sandelig være glade, om de kendte den mand."

"Jeg ved kun, at professor Fysenknast skal komme igennem denne storstad på vej til det krematoriske kæmpeuniversitet i Vanløse. Av! Av! Av!"

I dette øjeblik så's en værdig skikkelse skride forbi ude på vejen. Det skæg, der prydede den

forbigående herres ansigt kunne se ud til at have tilhørt en af gæstgiver Clemmesens krølhårssofaer.

Herren standsede pludselig som revet ud af dybe tanker ved Worms jamren. Så løftede han hånden og trådte ind af havelågen.

"Undskyld" sagde han. "Jeg hører, at den herre lider af kuldskær nervekrampe. Efter tonerne at dømme synes smerten at hidrøre fra det venstre ben og stamme fra indfildrede nerveknuder i Akularis Eremitus!"

"Det er sandt!" sagde den gamle forbavset. "Den herre er dårlig."

"Mit navn er professor Fysenknast" sagde herren med skægget. "Men selv om min tid er kostbar, standser jeg immer og lytter til klagerne. Selv på lang afstand kan jeg høre, hvad patienten lider af!"

Begge herrerne på bænken havde rejst sig; Worm stærkt lidende. "Vi sad netop i dette øjeblik

og talte om doktoren!"
Han fremlagde i al beskedenhed
sit ærinde.

"Nok! sagde professoren. "Jeg
hørte af Deres ejendommelige
klagehyl, at De også lider af akut
tremmesyge i den lille hjerne.

"Men min tid tillader mig ikke at
tage mig af Deres tilfælde, min
go'e," sagde han.

"Av! Av! Av! Nu kommer det igen,
doktor! " sagde Worm.

"Jeg kender det. Det kommer fa-
rende som skalpeller og prikker
som gramfonstifter!"

Professoren fremtog en lille grøn
flaske af sin taske og rakte den
til Worm. "Drik!" sagde han.

Worm drak velbehageligt og stil-
lede flasken tilbage. I samme
nu var hans lidende ansigt glat-
tet ud til et stort smil, og
han begyndte at nynne.

Professoren så lumsk på ham. Han
var klar over, at patienten ville
skribe hvert femte minut og til

slut tømme flasken. Her måtte
handles.

"Det er min pligt som læge og
videnskabsmand at gøre noget for
denne mand!" sagde han. "Jeg ser,
hans smerter er rædselsfulde og
skønt min tid er kostbar, vil jeg
dog prøve at anvende min specia-
litet: Helbredelse ved påstryg-
ning af Børstingebryg. Har De
et lille værelse, hvor jeg kan
operere et kvarters tid?"

En halv time efter havde Worm
kastet krykken og sprang rundt
som en frigiven karusselhest og
sang jubelsange. Den gamle mand
så med undren og glæde på dette
resultat af videnskaben, og pro-
fessoren tog afsked med disse
ord: "Jeg bor på hotel "Den glade
prins". Skulle patienten få et
tilbagefald, så lad ham komme i
morgen. Jeg er absolut ikke hjem-
me for andre!"

"Vi har ellers en del sygdom her
i byen! sagde manden. "Vi går
allesammen på gravens rand!"

"Er absolut ikke hjemme!" sagde
professoren, og gik stolt ud gen-
nem havelågen.

Næste formiddag så professoren
fra hotel "Den glade prins's"
fyrstegemakker betaget på de værk-
brudne, der vrimlede frem fra
alle sidegaderne. Det tegnede
over al forventning.

"Publikum!" sagde Worm.

"Stil bordet på plads", sagde professoren. "Sæt Børstingebryggen på bordet og anbring dig ved kassen. Det bliver en stor dag!"

Læserne skal ikke trættes med konsultationens ensformighed, men krykkerne buldrede på trappen, og sedlerne kniskede i Worms cigar-kasse.

Alderdomshjemmet i Klinkestrande indkaldte til ekstraordinær generalforsamling og stiftede en fodboldklub. Postmesteren og klokkeren dansede med deres koner samme aften, og de gamle koner løb kapløb i anlægget.

"Jeg har en fornemmelse af," sagde Worm næste dag, "at den Børstingebryg må ha' en virkning, vi ikke har forudset. Jeg kunne li' godt ha' lyst til at prøve et par dråber. Jeg tror, at det vil hjælpe på mine nerver."

"En togbillet ville være et bedre middel!" sagde professoren. "Der går et tog klokken ti, og da jeg ikke vil ulejliges byens musikkorps eller borgmesteren, synes jeg, at vi skulle stikke af i stilhed!"

Byen havde alligevel ulejlighet sig. Nede på banegården stod byens læge med to politibetjente og ventede. Worm stak lige næsen

ind ad døren, og hans skarpe blik opdagede de blanke knapper.

Ansaret for den kostbare cigar-kasse gjorde ham årvågen - han hviskede to ord til professoren og forsvandt som et lyn!

"Hø!" sagde den ene politimand, "Vil De følge med, hr. professor!"

En halv time efter sad professoren i byens arrestlokale, og rygtet herom bredte sig som ild gennem byen. Krigsråden og byfogeden tog kludeskoene på igen, og postmesteren og klokkeren gik i seng. Og da professorens rette jeg, direktør P. Fup, et par dage efter ankom til hovedstadens skjul efter et lille kunststykke med en dørlås, lagde han en lokal avis fra den lille by frem for Worm, der læste: "En fræk kvaksalver har forleden opereret her i P-købing. Heldigvis opdagede den herboende læge i tide svindlerens forehavende og fik politiet til at skride ind. Vor by kan nu igen sove roligt som --!"

"den sygeste by i verden!" sluttede P. Fup og talte udbyttet.

Store Dyrehave

Da Frederik II ved mageskiftet med Herluf Trolle kom i besiddelse af Hillerødsholm, som hurtigt fik navneforandring til Frederiksborg, havde den jagtglade konge sikret sig en samlet vildtbane, som strakte sig over en betydelig del af Nordsjælland.

Skovene i vildtbanen var dog ikke tæt bevoksede områder. Rundt om i disse lå en del landsbyer og gårde, men de er stort set alle forsvundet.

Umiddelbart ved Frederiksborg Slot fandtes den nuværende Lille Dyrehave, som på Christian IVs tid kaldtes "Den gamle Dyrehave" i modsætning til "Den nye Dyrehave", som blev til ved en kongelig beslutning i 1619. Christian IV befalede da, at et skovområde øst for Præstevangen skulle indgå i hans vildtbane, og i årene 1625-27 blev den nye dyrehave indhegnet og indgrøftet.

"Den nye Dyrehave" er identisk med den skov, der i dag hedder Store Dyrehave. Før dette skovområde fik status som dyrehave, lå her tre enlige gårde, "Marholt", "Borholt" og "Kapelgaarden". Et

minde om "Borholt" har man formentlig i stednavnet Boltehus i den østlige del af Store Dyrehave.

Det er temmelig sandsynligt, at Fjerde Christian ikke har hengivet sig til de såkaldte jagtens glæder i samme omfang som sin far, Frederik II. Hans mangesidede gøremål har næppe levnet ham tid til i større udstrækning at være på jagt.

En af hans store interesser var opdræt af heste, idet hans stalde til enhver tid skulle være forsynet med både kraftige heste til forspand for karosser som lette og elegante heste til ridebrug. Kongen skaffede sig fra udlandet hingste af mange racer, således engelske, spanske, polske og russiske. Der kom tilmed hingste fra Tyrkiet, og et minde herom er måske et navn i den gamle stutteri vang Hestehaven, hvor Tørkerissøer (Tyrkerissøen) er opkaldt efter disse orientalske heste.

Der skulle også bruges mange heste i en kongelig kortege. Således berettes om, hvordan kongen holdt sit indtog på Frederiksborg efter en tur i hovedstaden. Forrest kongens karosse forspændt

med seks hvide heste. Derefter dronningens karosse trukket af seks sorte heste. Så kammerjunkerens vogne med seks røde fukser, hvorefter fulgte mere beskedne firspand med tjenere, kammerpiger, kokke og lakajer. Det kunne let blive en halv snes vogne og et halvt hundrede heste.

Christian V, der var meget ivrig jæger, indførte den såkaldte parforcejagt i Danmark omkring 1670, og i årene derefter blev anlagt jagtveje med henblik på denne form for jagt. Området mellem den nye kongevej gennem Store Dyrehave og den gamle kongevej (Gl. Frederiksborgvej) blev udlagt til stutriverang, medens det langt større skovområde, som i dag afgrænses af den nævnte nye kongevej, Overdrevsvejen, Isterød-vejen og Kirkelte, forbeholdtes til parforcejagt. Lange, snorlige jagtveje, der strålede ud fra centrum - eller stjerner - blev udhugget, og den mest fuldkomne jagtstjerne - "Stjernen" - ses i Store Dyrehave. Fra denne udgår otte snorlige veje.

Parforcejagten stammer fra Frankrig og England. Den gik ud på at forfølge en bestemt hjort med et koppel hunde, til den opgav af udmattelse, hvorefter det tilkom den fornemmeste i jagtselskabet at give den dødsstødet med hirschfænger.

Den ene hjort, som nedlagdes ved en parforcejagt, kunne dog ikke bidrage synderligt til den kongelige husholdning. Hoffets forbrug af vildt var enormt, og det nævnes, at omkring år 1700 skulle der årligt skaffes 800 stk. hjortevildt til det kongelige køkken.

Nu var vildtet overvejende for hoffets munde, men en dyreryg har næppe haft samme bevågenhed i en kongelig middag, som den omgærdes med i dag. Det var heller ikke et spørgsmål om at spare på kartoflerne. Der gik endnu mange år, før den slags jordbundne tilbehør fandt vej til kongelige borde - og andres med for den sags

skyld. Der er sikkert heller ikke serveret Waldorff-salat til den spidstegte steg. Man måtte møtte sig med kødet.

At få vildt fra de kongelige skove var en begunstigelse, som kun indrømmedes standspersoner ved ganske særlige lejligheder, men gamle skovrider Tam Masman på "Tamsborg" kom dog i graven med fuld honnør. Han døde i november 1720, og til begravelsen ventedes mange gæster. De efterladte ansøgte i den anledning om at få et stykke vildt, og ønsket blev imødekommet. Man anså, at det var et rimeligt ønske i dette tilfælde.

Givet er det dog, at også andre end såkaldte standspersoner af og til fik dyresteg mellem tænderne. Uanset de strenge straffe, der kunne idømmes for krybskytteri, var der altid nogle, som lod sig friste af den kongelige mad, der kunne hentes i skoven.

Blide straffe var der heller ikke for skovtyverier. Man hvad skulle de fattige kulsviere ellers gøre, og de trøstede sig med et gammelt mundheld: "For tyveri i skov eller hos fruentimmer bliver man hverken hængt eller brændt". Det betragtedes som "tilforladelige synder"!

Sv. Nielsen.

Fyraftens-tanker

"Nå, farvel du gamle, vi ses i morgen" sagde chaufføren og lod hånden glide venskabeligt hen over mit rat, da han gik. Han er en flink fyr. Nu står jeg her - støvsuget og rengjort - på min parkeringsplads med en rar følelse af fyraften og af, at ingen vil forstyrre mig før i morgen tidlig. Der hersker travlhed omkring mig, men jeg hører til dem, der holder fri tidligt på aftenen.

Jeg har været bus i mange år - for mange, er der nogen, der ondsksfuldt siger. Jeg er fra den tid, hvor man var rutebil og kendte de fleste mennesker på ruten.

Man standsede, hvor folk havde brug for det, og ventede sågar på dem, man vidste skulle med, men som kom for sent. Det var nu hyggeligt; der var altid god tid, men tiderne er forandrede og alt er blevet anderledes. Nu er jeg blevet bus - en lille brik i et stort puslespil - med faste tider og stoppesteder. Ikke noget med at holde, hvor Maren, som går dårligt, bor, og ikke noget med at vente på nogen, så bliver det jo

galt ved næste stoppested, og man bliver overdænget med ukvemsord som "elendige bus" og den slags, som man ikke kan lade være med at blive ked af.

Jeg er også skolebus. Det er lidt anstrengende. Børnene maser og råber og slås. Jeg er somme tider helt ør i motoren, når jeg har afleveret et hold ved skolen. Det er ikke, fordi jeg ikke kan lide børnene. De fleste af dem er både søde og glade, men der er enkelte imellem, der både står på

sæderne og ødelægger dem. Jeg bliver både gal og ked af det, når jeg opdager det. Engang imellem bliver jeg så gal, at jeg

strejker. Jeg nyder faktisk at se deres dumme ansigter, når motoren ikke starter, og det går op for dem, at de må vente på reserverbussen.

Når skolen har ferier, får jeg formiddagsfri. Det er hyggeligt, at stå roligt på parkeringspladsen det meste af formiddagen efter et par morgenture. Det er ellers i de perioder, jeg bliver mest skældt ud. Stine og Jesper - eller hvad det nu er de hedder, de hyggelige pensionister - skælder som regel frygteligt ud, når jeg kommer på min første tur efter formiddagshvilet. De har stået og ventet ved stoppestedet om formiddagen og skulle have haft hentet medicin eller været i byen for at handle eller få vasket tøj. Jeg kan godt se deres problemer; de går jo ikke i skole og har vel svært ved at finde ud af det med ferierne. Jeg må også se, at få feriedatoerne med i køreplanerne. Men de vil nu heller ikke tage mod fornuft, når jeg prøver at forklare dem, at de hellere skulle nyde, at have formiddagen fri, ligesom jeg. De sparer en masse penge ved at blive hjemme, for så bliver de jo ikke fristet af de mange tilbud i byen. Jeg har tit bemærket deres store indkøbstasker, når jeg sidst på eftermiddagen kører dem hjem. Selvfølgelig kan de ikke undvære medicinen, men den kan blive bragt ud til den lokale

købmand, har jeg hørt, og der skal de jo alligevel hen for at hente dagligvarerne, det er da både hyggeligere og mere tidsbesparende. Men alle de gode argumenter hjælper ingenting. Skælde ud gør de, og så lusker jeg afsted i en fart og håber, at de snart bliver gode igen.

Nu er det snart jul. Det er en dejlig tid, skønt jeg får mere at lave. Folk er så glade og kommer med tasker og poser, så det kniber med pladsen. Børnene sidder og hvisker om hemmeligheder og viser i smug hinanden, hvad de har gjort af gode indkøb. - Det er en lidt streng tid for chaufføren. Vejret er ikke så godt, så der kommer meget snavs ind, som skal fejes væk om aftenen. Det er også galt med slikpapir og tyggegummi, som bliver smidt på gulvet og sæderne. Jeg forstår ikke rigtigt al menneskernes snak

om forurening, når jeg må finde mig i, at blive brugt som skraldespand, men det er nok noget, som går over en bus's forstand.

Nå, men jeg klager nu ikke. Jeg kan lide min rute og mine chauffører. Jeg har ikke tænkt mig at lægge op endnu. Selvfølgelig er jeg blevet lidt usikker på hjulene med årene og har været ved at køre i grøften et par gange, men det var nu fordi, der var glat. Næ, jeg vil blive ved med at køre, så længe det er forsvar-

ligt, det er nu engang det, der giver min tilværelse indhold. Nu glæder jeg mig til juleferien. Så er der lidt stille på ruten, så man får tid til eftertænkssomhed.
- Nu håber jeg sandelig, at Stine husker, at skolen holder ferie?
- Nå, hvis hun har glemt det, så bliver hun nok ikke så gal denne gang. I julen skal man jo være glade og gode ved hinanden.

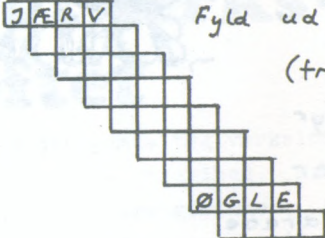
Glædelig Jul

706

Hvad synes
du
om
den nye?

Opgaver for børn

- 1 Fyld ud med navne fra dyreriget
(fra venstre mod højre). Der skal
sluttes med et ord i
forbindelse med julen
venstre side.

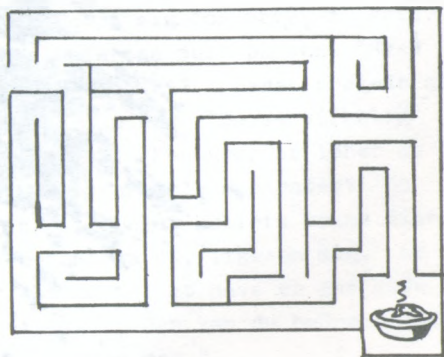
- 2 $T + \text{☙} + \text{☰} \div G + P + \text{☙} \div h$
 $+ 1 \div t + M + \text{☙} + \text{☙} \div de$

- 3 $\begin{array}{r} 1111 \\ 2222 \\ 3333 \\ 4444 \\ 5555 \\ 6666 \\ 7777 \\ 8888 \\ \hline 9999 \\ 45678 \end{array}$ Stryg 4 tal
så regner-
stykket
passer.

Tag 3 pinde væk og
læg 2 tilbage, sådan at
figuren stadig bevares.

5. Hjælp nissen med at
finde julegrøden.

6

1	Bogstav							
8	3	Banden						
3	2	7	Part					
1	6	7	3	Påvirket				
4	8	2	4	2	Lejrudstyr			
4	6	5	6	7	4	Optøjer		
1	6	5	7	2	3	8	Kludrede	
1	2	3	4	5	6	7	8	Tegneseriefigur

**Mont
Slettebjerg
besejres**

Jul på teglværks- loftet

Oppe på det gamle teglværksloft var der hektisk travlhed. Man var midt i julerengøringen. Der var kun få dage tilbage, til det var juleaften, så det hastede. Nisseemor hersede med hele familien, så intet blev glemt.

Nissefar egnede sig ikke rigtigt til det arbejde. Ikke fordi han var doven - tværtimod - men han var nu bedst til at lave gaver og den slags ting.

Så, nu faldt han minsandten over gulvspanden med sæbevand! Puh ha, hvor blev han våd!

Nisseemor så opgivende på ham. Det var alt for besværligt, når han hjalp til. Hun tænkte sig om. "Vil du ikke stikke over til Brødeskovnisserne og låne nogle røde lys til juletræet? Så kan du samtidig tage julebukkene af halm med til dem, og så ønske dem Glædelig Jul." Jo, det ville nissefar da gerne. Han fik i en fart noget tørt tøj på og skyndte sig afsted.

Der var faldet sne. Det så vældig kønt ud, men det var besværligt at gå i. Nissefar havde engang set nogle børn stå på ski. Det

så meget let ud, så han var overbevist om, at det kunne han også gøre. Han fandt et par brædder, bandt dem fast til træskoene, råbte farvel til familien og startede turen.

Nisseemor så ængstelig efter ham.

"Bliv nu ikke for længe væk!

Hils dem allesammen, og - -

pas dog på, du ikke falder --!"

Det var for sent. Nissefar forsvandt i en sky af sne. Da han kom frem igen, var han helt hvid af sne og godt arrig. Han kylede skiene langt væk.

Ved foden af bakken sad en hare. og holdt sig for maven af grin. Nissefar så surt på den. "Hvad griner du af?" Haren prøvede at beherske sig. "Du så virkelig sjov ud! Men hvorfor løber du på sådan nogle apparater? Du skulle meget hellere bruge dine ben at gå på, ligesom mig. Du ser ud til at have et par gode træsko. Dem kan du bedre holde balancen med."

Det gav nissefar den ret i, og blev glad igen.

Haren skulle også en tur til Brødeskov, så de fulgtes ad og sludrede hyggeligt sammen.

Nissefar fortalte om julerengøringen og om julefesten med julegrød, pynt og gaver. Haren lyttede forundret. Den havde aldrig hørt om den slags før, men den syntes at det lød vældig spændende.

Nissefar begyndte at forklare nærmere om juletræet, og var så optaget af det, at han faldt, så lang han var, over en tue.

Pludselig gav tuen sig til at skælde ud over at være blevet vækket i middagssøvnen.

Det var ingen anden end Valdemar vildsvin, som var ny på stedet, og havde lagt sig til at sove midt på stien.

"Åh, undskyld, er det dig" sagde nissefaren, "jeg er da også klodset i dag. Og se nu mine julebukke, de har ikke haft godt af, at stå på hovedet i sneen."

"Det er da også, fordi du går i de store træsko" sagde Valdemar vildsvin, "sneen sidder fast under

dem. Tag dem hellere af. Du ser da ingen af os dyr i skoven, der går med fodtøj. Det er derfor, de ikke falder hele tiden!"

"Ja, det kan du have ret i!"

sagde nissefar og tog træskoene i hånden. Det var nu lidt koldt, at gå på strømpesokker i sneen.

"Du er et fjols!" skreg et lille egern, "Du får jo våde hoser på den måde!"

"Ja, det gør jeg også." sagde nissefar. "Hvad skal jeg nu gøre? Jeg når jo aldrig frem til Brødeskovnisserne på denne måde."

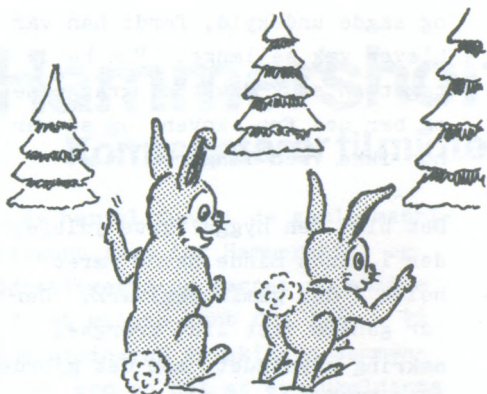
"Smid strømperne" sagde Valdemar vildsvin.

"Ja, det var en idé!" Men nissefar gik jo med strømpebukser!

Det var der ikke noget at gøre ved. Han vidste, at man

kunne blive forkølet af, at gå med våde strømper, så han tog strømpebukserne af og gik resten af vejen i de bare underbukser, og det var endda de gamle lappede, fordi de pæne skulle være rene til juleaften.

På det sidste stykke vej til Brødeskovhøjen fortalte han dyrene videre om juleaften. De var navnlig interesseret i det med juletræet. De besluttede hver især, at de også ville have et juletræ i år. Det skulle pyntes efter alle kunstens regler med alle de ting, de syntes bedst om. Egernet besluttede sig for grankogler og bog. Haren ville pynte

at se på, men alligevel vakte glæde.

Nisseemor bød ham på nybagte julekager og nissefaren lod ham smage sit nybryggede juleøl. Der opstod en vældig diskussion, om øllet havde fået for meget eller for lidt sukker, så de blev nødt til at smage så mange gange, at teglværksnissen fik hikke og Brødeskovnissen faldt i søvn.

sit med gulerødder og grønkål og måske en rødbede i toppen.

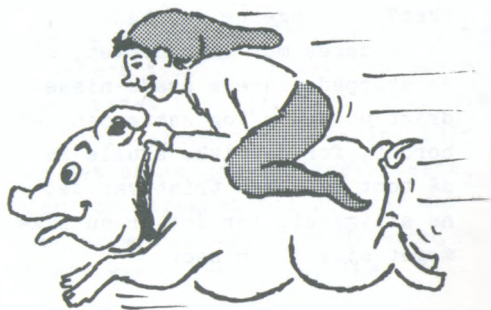
Nogle mus, der havde lyttet med, kom til at spise den grankvist, der skulle have været deres juletræ, men så fandt de en blikdåse og et glasskår, som de brugte i stedet for, og de morede sig pragtfuldt.

Endelig nåede teglværksnissen til Brødeskovhøjen. Det var også på høje tid, for han var helt blå af kulde. Brødeskovnisserne blev glade for at se ham, og skyndte sig at byde ham indenfor i varmen.

Han fik afleveret sine gaver, som måske var blevet lidt miserable

Der var meget hyggeligt hos Brødeskovnisserne. Der var en masse nyheder, som skulle høres og drøftes, så inden de havde set sig om, var der gået to dage, og det var blevet juleaftensdag. Det kan nok være, at teglværksnissen fik travlt. Han sagde farvel og Glædelig Jul til de rare Brødeskovnisser, og fór ud ad døren. - Og så kom han i tanker om julelysene. - Så måtte han tilbage igen og hente dem.

Da han atter var på vej hjem, kom kæmpehøjens gris og tilbød, at han kunne ride på hans ryg hjem til teglværket. Da nissefar udmærket huskede sine besværlighe-

der på vejen ud, sagde han med glæde tak for tilbuddet, og snart gik det rask afsted gennem skoven.

På vejen mødte de både de små egern, haren og musene. De spurgte, om de ikke nok måtte komme med nissen hjem og opleve en rigtig julefest? Nissefar inviterede straks dem allesammen, og selvfølgelig også Valdemar vildsvin, der ellers skulle have holdt jul hos en farbror. De små, som ikke var så hurtige til bens, blev puttet i nissefars lommer og hue og fik en ridetur det sidste stykke vej til teglværket.

Hjemme på teglværksloftet var alle meget kede af det. Hele huset skinnede, ungerne var nyskurede, maden var færdig og juletræet var pyntet, det manglede kun lysene. Men hvad nyttede det alt sammen, når nissefar ikke var kommet hjem. Hvad kunne der dog være sket? - Ungerne var kede af, at se deres mor så bedrøvet, så de stoppede farens stads-nisse-drugt ud med hø og satte den ved bordet, for der ikke skulle se så tomt ud. Men trist var det nu alligevel, for der er nu ikke meget sjov i hønisser.

Pludselig lød der larm i gangen! De for ud og lukkede op, og ind kom nissefar og et større selskab af dyr fra skoven.

Nissefar gav sin kone et smækkys

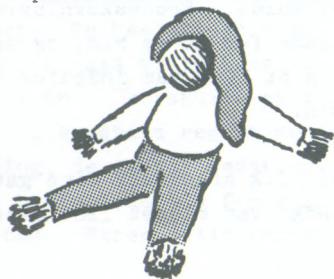
og sagde undskyld, fordi han var blevet væk så længe. Han havde taget en smuk buket af grangrene og bær med fra skoven, og så var hun ikke vred længere.

Det blev den hyggeligste julefest, der i mands minde havde været holdt i det gamle teglværk. Der var ganske vist lidt trængsel omkring grødfadet, men det gjorde ingenting.

Da de havde spist, - med undtagelse af Mikkeline egern, den kræsenpot, som ikke kunne lide risengrød - blev der danset om det smukt pyntede juletræ.

Ja, selv hønisserne dansede med - nu da han var kommet i stadstøjet.

Dansen omkring juletræet gik efterhånden så vildt, at det gamle teglværk blev helt varmt. - Det buldrede og knitrede i den gamle ovn, så teglstenene begyndte at danse med. - Det gamle teglværk blev glad, da festen omsider var forbi og alle var gået til ro. Det fik sig en lur sammen med nissefamilien og deres gæster. Man siger, at de sov lige til det blev Nytår, og det skal nok passe!

Hammersholte

Kommentarer til midteropslaget

I år har vi fundet de gamle matrikelkort frem for Hammersholt og Børstingerød og tegnet en skitse af det ældste kort fra 1784. På midtersiderne er skitsen sammenholdt med en del af et nugældende kort. Der er sket store forandringer og selv bynavnet er tilsyneladende ændret fra Hammersholte til Hammersholt.

Det gamle kort indeholdt bl.a. afgrænsningen på de nye jordlodder, som var resultatet af jordudskiftningen og udflytningen. Navne på jordlodderne bruges stadig af områdets gårde. Det gælder Ellegård, Tjørnegård, Storebæksgård, Glædeholmsgård, Ravnebjerggård og Damgård, som stadig ligger i landsbyerne samt de udflyttede: Kildegård (Kjærslund), Brunbakkegård, Viekergård og Tornebjerggård. Lynghøjgård, som lå på marken bag det nuværende forsamlingshus, blev nedrevet lige efter århundredeskiftet, og dens jord hører nu til Blismose og Ellegård.

På skolelod, hvor der nu er træningsbane for travheste, blev der opført en rytterskole omkr. år 1800. Denne blev afløst af Hammersholt Skole i 1932. Inden det skete, havde man i en periode bl.a. brugt forsamlings-

huset, som blev opført i 1914, til skole.

Vejen fra Hammersholt til Gl. Frederiksborgvej over Slettebjerg blev allerede i slutningen af 1700-tallet afløst af den nuværende vej, når man ser bort fra den senere omlægning af vejen ved jernbanebroen. Børstingerøds vejforbindelse til Gl. Frederiksborgvej og Kirkelte - den nuværende Ravnebjergvej blev afbrudt af jernbanen, som blev anlagt i 1864. Den gamle kirkesti fra Børstingerød igennem Brødeskov til Nr. Herlev blev så vidt vides lukket, da Sjællandske Parkområde blev bygget i 1950'erne.

Hammersholt har gennem mange år også rummet industri. Af det ældste teglværk nord for Brødeskovvej, som startede i 1898, er der kun smedeværkstedet tilbage. Det nuværende teglværk stammer fra omkring 1920, og det samme gør teglværkshusene, der var beregnet til boliger for den daværende importerede arbejdskraft fra Polen og Sverige.

Igennem de sidste 200 år er der sket store ændringer i Hammersholt; men disse er måske alligevel små, sammenlignet med, hvad der kan komme til at ske inden for de næste 10-20 år.

Tjörne Lød

Elle Lød er 52³/₁₄ aar

Hammersholte

L yng Lød er 44⁴/₇ aar

Börstingerø

Dam Lød er 65 aar

Hammersholt By.
Nørre-Herlev Sogn. Lyngs-Fredriksborg Herred.
Fredriksborg Amt.

Hammersholt By.

Nørre-Herlev Sogn. Lyng-Frederiksborg Herred.

Frederiksborg Amt.

er $36\frac{2}{14}$ evl

Storebaks Lod er $40\frac{2}{7}$ evl

Lod er $6\frac{3}{4}$ evl
Holelod

Gladeholms Lod er $37\frac{2}{7}$ evl

Raunebuungs Lod er $60\frac{3}{14}$ evl

DET GRUFULDE MARERIDT

Langt, langt borte, ude bag søer, marker og enge, i en mørk og dyb skov, boede der for mange år siden en nissefamilie i en lille høj. -

Jeg vil fortælle denne historie, som min gamle tip, tip o.s.v. oldefar har fortalt den.

Det var engang i 1807, jeg drog på vandring op i bjergene for at skyde vildt, da det pludselig blev snestorm, og vejen hjem var umulig at spore. Jeg travede afsted i flere timer. Det begyndte så småt at blive mørkt. Jeg hørte ulvene tude og sneen haglede ned over min skælvende ryg. Jeg var så frygtelig sulten, at jeg næsten ikke kunne bevæge mine ben. Pludselig kom jeg til en stor isbelagt sø. Jeg forsøgte at skyde genvej over isen, men jeg havde ikke gået langt, før jeg med et

plask brasede igennem og endte i vandet. Heldigvis nåede jeg at slynge mine arme om en gren, der hang ud over vandet, og ved hjælp af den fik jeg halet mig op på

det tørre. Jeg måtte påny begynde min vandring, der føltes, som var jeg i en anden verden. Jeg gik her som en istap og frøs. Det var næsten blevet helt mørkt, og jeg tænkte, at jeg måtte finde et sted, hvor der var nogle graner,

så jeg kunne få nattely. Derfor vendte jeg mig omkring, og et stykke derfra kunne jeg skimte en væg af skov. Jeg begyndte at løbe, men ak, gang på gang faldt jeg om i sneen og blev endnu mere våd. Pludselig hørte jeg bag mig en tumlen. Jeg så mig tilbage, og så til min store rædsel et spand væmmelige dyr komme efter mig i fuld galop. Jeg løb af alle livsens kræfter og nåede den store skov. Jeg kunne simpelthen ikke holde til mere. Jeg mærkede noget der stak, faldt om i sneen og mere husker jeg ikke.

spise, så derfor begav jeg mig ind i skoven. En halv time senere havde jeg fanget en lille mager hare, som jeg stegte over bålet. Nu var jeg blevet nogenlunde mæt og måtte begynde at tænke på at finde hjem. I ca. 2 timer vandrede jeg afsted. Pludselig kom jeg til en lille høj, hvor jeg kunne høre støj. Et lille lys tiltrak mine øjne, og jeg gik halvvejs omkring højen og kom til en åbning, hvor der hang et skilt, hvorpå der stod: "De syv små dværgnisser". Jeg bankede på, i den tro at der overhovedet ikke fandtes nisser. Pludselig sprang døren op, og hvad stod der foran mig? En nisse! Jeg blev helt overvældet, da nissen spurgte mig, om jeg ville ind. Jeg svarede sagte, at det ville jeg da gerne. Sikke et syn der mødte mig. Foran mig på gulvet sad der seks små nisser, der så mærkværdige ud. Midt på gulvet havde de et lille bål. Jeg blev tilbudt noget risengrød og en flaske øl. De syv små dværgnisser spiste med. Vi sad

Da jeg vågnede, var det ved at blive lyst. Jeg opdagede, at jeg lå i noget høj, åbenbart noget som jægerne havde lagt ud til dyrene som vinterfoder. Jeg ved ikke, hvordan jeg var kommet til at ligge på det, men jeg var sikkert snublet over det, og på denne måde faldet ned i det. Jeg måtte have haft mareridt og set syner, for i sneen var der ikke andre fodspor at se end mine egne. Nu lå jeg altså her og var fuldkommen gennemfrossen og tom for mad. Jeg måtte hurtigst muligt få noget varme for at undgå at blive syg. Jeg hoppede rundt i sneen lige til solen var stået op. Da fandt jeg en pind, som jeg gned imellem to sten for at få ild. Endelig lykkedes det. Jeg sad længe og varmede mig ved bålet, men jeg tænkte, at jeg måtte have noget at

og snakkede meget hyggeligt sammen. Forresten var der fem nissebørn. De hed: Rollerik, Nillefik, Flak, Flok og Lille Bøvs. Nissemoren hed ikke noget, for de kaldte hende bare Nissemor. Det samme med faren, altså selvfølgelig blev han ikke kaldt Nissemor, men Nissefar. Dagen gik meget hurtigt for mig, så den nat sov jeg hos nisserne i halmen. Om morgenen stod Lille Bøvs op og begyndte at hyle. Det gjorde han hver morgen, når han skulle vække de andre. Jeg fik en bedårende morgenmad. Nissefaren sagde, at han ville bringe mig hjem med sine rensdyr og slæde. Jeg sagde tak for mad og nattely. Det tog halvanden time at komme hjem. Jeg tror, jeg var den mest lykkelige i det attende århundrede, da nissen og jeg nåede hjem igen, efter mine meget modbydelige og grufulde oplevelser, de sidste dage.

Nissefaren satte mig af et stykke fra mit bo, fordi nisser er hemmelige væsener, der ikke må ses. Han sagde forresten også, at han til jul, når han kommer flyvende over tagene med pakker, ville smide en pakke ned til mig med et lille brev ved. Så nu går jeg her og glæder mig til jul.

Birgitte Kruse, 6b
1977

Hvorfor tage til Norge ?

VORE JULESALMER

kommenteret af Hans Jensmark

Julen er for de fleste den største kirkelige højtid, og vore julesalmer er mere kendt og afholdt end andre salmer. Det ses tydeligt, hvis velmenende "reformatorer" ændrer på form og især melodier, så strømmer protesterne ind.

Julen er særlig barnets fest, også voksne prøver "på barnlig vis" at få del i juleglæden, selv om det for mange er svært at blive barn igen. Alle kan dog med stor glæde og kraft synge med på julesalmerne, fordi de er så glade og mindre tunge og kunstlede end mange af de andre.

En rigtig barnejulesalme har vi i "Fra Himlen højt kom budskab her" skrevet af vor store kirkefader, Luther. Den er fra julen 1535 og blev første gang oversat til dansk 1553 af Hans Tausen.

Den nuværende oversættelse er foretaget 1845 den berømte og lærde konferentsråd, Kollerup-Rosenvinge. Trods sin berømmelse er han ikke sluppet særlig godt fra sin gengivelse af Luthers julesalme: En børnesang til julenat om Kristus. Luthers salme er på 15 vers, og 1. vers lyder sådan i (kluntet) oversættelse:

Fra Himlen højt jeg kommer her,
jeg bringer jer meget godt nyt,
den særlig gode nyhed bringer jeg,
så derom vil jeg synge og tale.

Luther skriver salmen til sine børn, Hans på 9 og Lene på 6 år. De første 7 vers forestiller Luther sig fremført af en engel; i 8. vers svarer børnene:

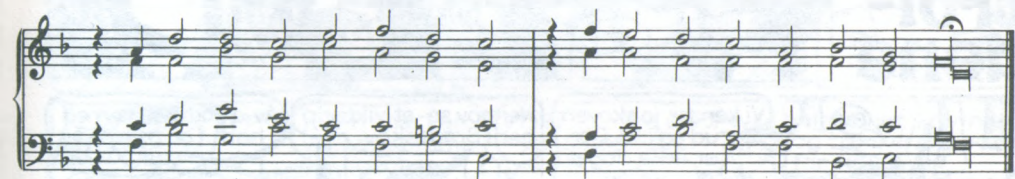
Vær velkommen du ædle gæst,
Synderen har du ikke foragtet,
men kommer her i min elendighed;
hvorledes skal jeg nogensinde
kunne takke dig.

Luther er inspireret af børnenes juleleg og dans og af datidens juleskikke, som de udfoldede sig i kirken.

Foran alteret stillede man en krybbe. Omkring krybben stod personerne fra juleevangeliet, også oxen og æslet var med. Et kor eller en forsanger istemte en af de kendte julesange, hele sceneriet kunne være meget dramatisk. Der var processioner i kirken eller udenfor. Vi ved, at på Luthers tid var det almindeligt, at børn og unge dansede omkring julekrybben, mens de ældre sang julesalmerne. Luther satte pris på denne juleglæde, og

Fra Him-len højt kom bud-skab her med nyt til al - le fjern og nær

godt bud-skab os nu fø - res til der-om vi e-vig sjun - ge vil

at juleevangeliet blev forkyndt
også i dramatisk form.

Det er ret trist, at det dramatiske
er blevet så meget afsvækket i vo-
res oversættelse, og at den jub-
lende glade tone er blevet til kun:
Så gå vi da så hjerteglad (vers 4)
og: Pris være Gud i sang og bøn
(vers 10). Hør Luthers vers 14:

Derfor jeg altid er så glad
parat til altid at danse og synge
for den så søde lille Syss
af frit mod og med hjertens lyst.

Nu fryde sig hver kristenmand
og springe højt af glæde!
Ja, lad os alle trindt om land
med liv og lyst nu kvæde!

(DS nr. 435)

Ja lad os det, også i denne jul.
For det at Jesus kom betyder, at
glæden har holdt sit indtog i en
verden, der har så meget anden at
byde på end glæde. Syng den og
dans af glæde omkring jeres jule-
træ, for Gud er så god!
Glædelig Jul.

Verset minder om en anden af
Luthers store salmer:

Hans Jensmark

brøde- skov- trol- dene

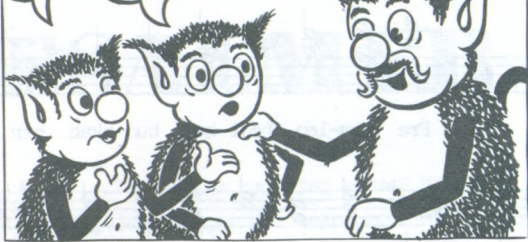
Se børn,- jeg har bagt, for i aften er det juleaften. Gløder I jer?

Jamen far -vi keder os!

Hvad skal vi lave? - tiden vil ikke gå

Gå I udenfor og leg. I finder nok på noget sjovt

ØV Vi kender jo skoven ud og ind. Der er ikke noget nyt og spændende

Nej-hov se -et vildsvin her i Brødeskov

Av ja- lad os lege med ham. Lad os ride en tur på ham

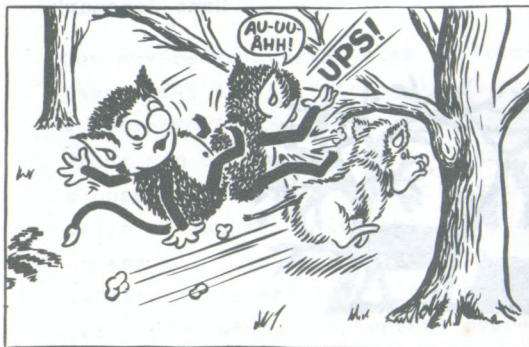

Sikken en fart. Han blev nok forskrækket

Vildsvinet spæner over Hillerød motorvej til den lille skov

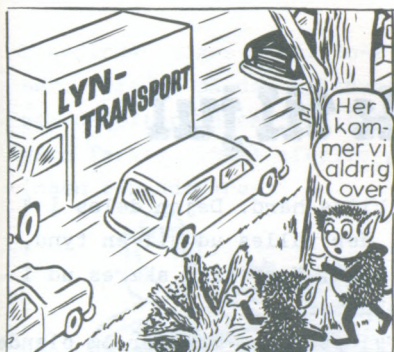
SKRRIIS!

AU-UU-ÅHH! UPS!

Hvad gør vi nu! Herfra er der ingen stier tilbage til vor del af skoven

UHU! - nu kommer vi ikke hjem til juleaften

Man skulle være en muldvarp, så man kunne grave sig under vejen

Det er I bare ikke, - men der er et rør under vejen derhenne, hvor I kan komme igennem

VENT...! - Jeg er for tyk - jeg sidder fast!

Vildsvinet kommer og tænker på hævn for ridturen.

Lad os SÅ komme hjem til juleaften

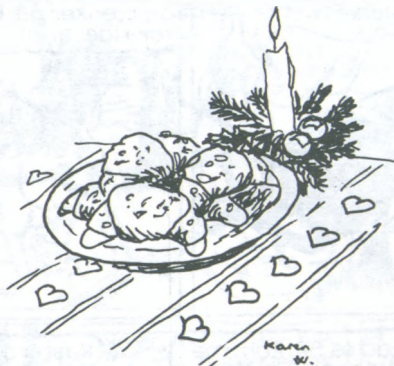
Haster det så meget!

Svensk bagværk til jul

Gifler.

Giflerne er lette og luftige som wienerbrød - lette at bage. Fyldet kan varieres. Her er det mandel, men det kan også være kardemomme eller vanillesukker rørt med smør.

25 g gær
2 dl. kold kaffebløde
1 tsk. sukker
150 g smør eller margarine
5 dl hvedemel + mel til udrulning
af dejen.

Fyld:

1½ dl mandler
4 spsk sukker
5 spsk blødt smør eller margarine
Pensles med æg og mandler samt sukker.

Gæren smuldres i fadet. Fløde tilsættes og røres ud, så gæren opløses. Sukker tilsættes, smør eller margarine i klatter og tilsidst hvedemel. Det hele røres sammen til en dej - men ikke mere - dejen må

ikke blive hård. Dejen deles i 4 dele, der rulles ud til en tynd, rund kage. Hver kage skæres ud i 8 trekanter.

Til fyldet males mandler og blandes med sukker og smør. En klat fyld lægges på hver trekant og rulles sammen til gifler, som skal hæve på smurt plade 1-1½ time.

Pensles med pisket æg og strøs med lidt hakket mandel. Bages ved 250° i ca. 8 minutter. Afkøles på bagerist under viskestykke. 32 stk.

Tosca-kage.

2 æg	} blandes
2 kaffekopper sukker	
1 " mælk	
3 " mel	
2 tsk. bagepulver	
1 " vanillesukker	
150 g margarine (smeltes)	

Bradepanden pensles med smør og strøs med rasp.

Derefter ihældes dejen, som bages godt halvt færdig.

Glasur:

200 g margarine
200 g sukker
125 g malede mandler (ikke skoldede)
1 dl piskefløde
2 spsk sirup

Blandingen koges i ca. 20-25 minutter. Bredes på den halvbagte kage, som derefter bages færdig (mellembrun farve). Skal afkøles godt, inden den udskæres.

Småkager.

150 g smør eller margarine

100 g sukker

2 æggeblommer

4-5 bitre mandler

275 g hvedemel

$\frac{1}{2}$ tsk hjortetaksalt

Pensles med æg og hakket mandel.

Alle ingredienser arbejdes sammen til en smidig dej. Den deles i fire dele og hver del rulles ud til lange "pølser", der lægges på en smurt plade.

Pensles med piskede æg og drysses over med hakkede mandler.

Bages i ovn ved 175° ca. 12 minutter. Skæres i smalle stykker på skrå, medens kagen er varm (ca. 50 stk.).

Hasselnødder.

100 g smør eller margarine

2 dl sukker

2 æg

1 dl mælk

100 g nøddekærner

2 dl hvedemel

2 tsk bagepulver

Smør og sukker røres luftigt. Æggen tilsættes et ad gangen og derefter mælken. Nødderne males og blandes med mel og bagepulver og blandes i dejen. Kagen bages i en smurt aflang form v. 175° ca. 50 minutter. Kan bruges som skærekage og som bund for fx "kager" med $\frac{1}{2}$ pærer med lidt flødeskum over.

nisse-skolen

Som et beskedent bidrag til den om sig gribende videnskab, nisselogien, skal jeg hermed viderebringe det ringe kendskab, jeg har til den ældgamle institution NISSESKOLEN.

Nisseskolen har som alle velfungerende skoler sin formålsparagraf. Den lyder således: " Nisseskolen må i hele sin aktivitet gennem drilagtig og humoristisk undervisning gøre smånisserne i stand til ved juletid at kunne enes om at spise af samme fad ".

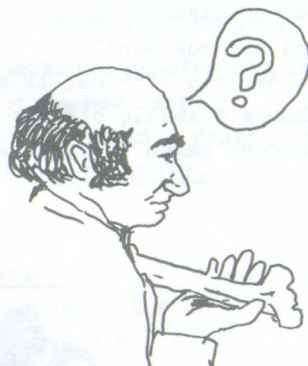
For at dette skal kunne lykkes, er det af stor vigtighed, at nisseunderviserne - kaldet nisseviderne - er ældre, erfarne, hårfagre og skæggrige skabninger, som ved hårfine variationer i en skæg undervisning kan bibringe smånisserne evnen til selvstændig drilagtighed og individuel humor-nisme.

Skolens vigtigste fag er gaveudbringning ved juletid. Det lyder måske ikke af så meget, men det er dog et fag, der integrerer en masse nissefærdigheder. Ganske små ombytninger af gaver, eller små ændringer i de sjove, små vers, der ofte følger med, når man modtager en gave til jul, kan gøre underværker. Tænk bare på den forbløffelse, det vil vække, hvis den

elektriske barbermaskine overrækkes tante Sibylla med verset:

"Fordi dit skæg er vaks i vækst har jeg forfattet denne tekst. Ved brug på kind og overlæbe du sparer kost og kniv og sæbe." Eller tænk på politikeren, der får overrakt Fidos kødben med følgende vers:

"Vi ved, du ønsker dig et ben, og her min ven, her har du en."

Og endelig kunne lille Bimmers moderne bleer passende gå til onkel Carlo med ordene:

"For tør i sengen du kan ligge, skønt du er mægtig til at drikke."

Om den daglige undervisning er foreløbig kun følgende sluppet ud, da der ikke er adgang for andre end nisseviderne og smånisser:

Til enhver undervisningsdag opfordres smånisserne til at komme med

en original vittighed eller med en ubrugt drilleide. Lykkes det ikke for smånisserne, får de naturligvis en antik vittighed eller en traditionel drilleide indlært af deres nissevidere - og de stakkels smånisser, der aldrig kan finde på noget sjovt eller drilagtigt, bliver som straf sat til at læse Århusvittigheder og gamle, danske kostskolebøger.

Bent Berthelsen.

En førstelæres erindringer

Anno 1895

At ikke alle har været lige begejstrede for vores område, vidner nedenstående uddrag af bogen: LÆRERÅR OG LÆRERKÅR om.

Forfatteren, N. Nielsen, var lærer i Hammersholt fra 1. juni 1882.

Omtrent midtvejs mellem Hillerød og Lillerød stationer ligger Hammersholt henslængt på den vilde mark. Nøgent og bart tager stedet sig ud, og talrige udflytterste-

der glide så at sige upågtede ind i kedsommeligheden.

For et halvt århundrede siden lå byens gårde og huse - ligesom nu - uordentligt spredte omkring

tre-fire gadekær og løb næsten ud i et med det nærliggende Børstingerød. Siden har et par robuste teglværker med en mængde funktionær- og arbejderboliger klistrer sig op ad jernbanen, for ikke at tale om, at byen er bleven belemret med villaer i moderne pandekagestil - ideforladte, som alt det øvrige.

Børstingerød Mose, en virkelig idyl, skjuler sig hårdnakket i en lavning ved Brødeskov ad Kollerødkanten, og kun de fjernere omgivelser, skovene og Frederiksborg Slots tårne, som titte frem derover, erindre om, at man trods alt befinder sig i det naturskønne Nordsjælland.

Hammersholt område, der når hen ad Kirkelte til, danner østpartiet af det meget langstrakte og smalle Nørre-Herløv sogn. Børstingerød hører til det ubetydelige Lillerød sogn, og Hestehaven - spredtliggende afbyggersteder mod nordvest - ligger i det temmelig omfangsrige Frederiksborg Slotssogn.

Hammersholt, Børstingerød og størstedelen af Hestehaven dannede indtil 1. januar 1892 Hammersholt Skoledistrikt, hvilket i resten af min embedstid kun bestod af Hammersholt og Hestehaven alene.

En halv snes jordløse huse, der ligge ved og mellem en del alt andet end poetiske tørvegrave ved Hillerød-Lillerød vejen, tæt op ad Store Dyrehave, fører navn af Lille-Sverige, - antagelig fordi de oprindeligt have været beboede af svenskere. I min tid var beboerne respektable folk med et par bøller iblandt. Kort forinden havde et par kællinger, "Trine Lejs" og "Hul-Hanne", indbudt en tredie "Rive Sidse", til kaffegilde, og under festen overtjæret hende på legemsdele, velanstændigheden forbyder at nævne, selv om latinen tages til hjælp. Denne noget resolute optræden, hvilken birkedommer, kammerjunker R. Scholten honorerede med en passende bøde, har måske nok en del af skylden for, at navnet

Lille-Sverige havde en vis klang på egnen.

Fra bankerne i nærheden, Slettebjerg kaldede, haves en fortrinlig udsigt, der i vest rækker til Arresø, Tisvilde Hegn og skovene ved Jægerspris. Disse banker udgøre forøvrigt en del af det kuperede terræn, der omgiver Hillerød i syd og øst og kulminerer i Skansebakken ("Skansen"), et fritliggende punkt på Hillerød Overdrev, fra hvis top udsigten er endnu mere vidtrækkende og storartet end fra Slettebjerg.

De Nørre-Herløv og Freerslev gårdmænd vågede med skinsyge over, at der i sognerådet kun indvalgte mænd, på hvilke man ubetinget kunne stole. Beboerne i Hammersholt var ilde anskrevne hos de herrer, hvis årsag der blev våget meget nøje over, at disse kommunens stedbørn bag Brødeskov fik en så fåtallig repræsentation som mulig. Kun gårdmænd var selvskrevne til at blive medlemmer af rådet; men undertiden valgte man dog også en smed, hjulmand eller

anden gældbunden tjener ind for at give det udseende af, at man også ønskede menigmand repræsenteret. Lærerne forstod man ypperligt at holde ude fra enhver nok så ringe tillidspost.

Skolegangen i Hammersholt var ordnet således, at yngste klasse mødte tirsdag, onsdag, fredag og løverdag om sommeren, mandag og torsdag om vinteren; ældste klasse omvendt, når undtages, at den som regel havde en ugentlig fri dag i månederne juli-september. Der forlangtes 251 årlige undervisningsdage af kommunens lærere; men forøvrigt kunne disse noget nær lægge ferierne, som de ønskede, og havde dertil enkelte dage til disposition ved uundgåelige for sømmelser, - en heldig omstændighed, som bødde noget på det urimelige forlangende, at der skulle holdes skole flere dage, end anordningen foreskrev.

Ved navnet "kulsvier" ledes tanken uvilkårlig hen på en djærv, stålsat karakter, der handler uden frygt og ikke stikker noget under stolen. I begyndelsen var jeg ikke dristig ved tanken om "mændene med de fem vognkæppe", jeg havde læst så meget om, men tilstår gerne, at frygten hurtigt gik over.

Beboerne i Hammerholt skoledistrikt var, som kulsviere er

flest, jævne folk, med hvilke jeg hurtigt kom i trit. Undtagelser forekom, og blandt disse en "fremskridtsmand" i Hestehaven, som altid mukkede, i regelen over rene bagateller. Over al måde skrivesyg - vistnok en eftervirkning fra den tid, manden med skam at melde havde været medlem af sognerådet - bombarderede han mig stadig med skrivelser, i hvilke han på sognerådsmaner sagde "man" om sig selv og brugte andre vendinger, han ligeledes havde fået i vrangstruben. Da jeg til sidst rent ud nægtede at modtage disse udgydelser eller kastede dem uåbnede i kakkelovnen, henvendte han sig til sognerådet, hvor de mødte en lignende skæbne. Og ikke stort bedre gik det den indbildske nar, da han begyndte at plage skolekommissionen og skoledirektionen med sin af ufrivillig komik spruttende pen. Jeg erindrerr blandt andet en klage over, at jeg havde slået hans søn med "de bare hænder", som om det var nødvendigt at tage handsker på for at levere en justeret lussing. Denne skrivelse gik forøvrigt den tjenstlige vej og krævede svar, - et arbejde, der kunne have været anvendt på mere nyttige formål. Ufortrødenhed i puslespil var med andre ord et særkende for manden, der holdt ved, så længe jeg var i Hammersholt. Om han efter den tid forbedrede sig, melder historien intet om.

Da skoledistriktet lå indenfor læbæltet, var købmandshandel selvfølgelig forbudt, hvilket medførte et urimeligt spild af tid og kræfter, når de fornødne varer og brugsgenstande skulle tilvejebringes. Hvor mange gange måtte jeg ikke efter skoletid traske til Hillerød for at røgte ærinder, og hvor ofte måtte jeg ikke efter hjemkomsten beklage, at jeg havde glemt det halve af, hvad jeg skulle huske. Større varepartier kunne man vel nok få hjem med bønderne, når de kørte til torvs eller mølle, men så måtte man lade varerne afhente hos vedkommende, hvis ikke deres vej just faldt forbi. En gammel haltende morlil førte tændstikker, røg- og skråtobak samt cigarer på lager, dog ikke finere mærker.

En kagekone, der én gang ugentlig gik rundt med kurven, var forsynet med brystsukker og andet slikkeri for børn; men disse artikler, samt øl og brød fraregnet, måtte alt andet hentes i byen, såfremt man

da ikke foretrak at rende til høreren i Lillerød eller at hente varerne i København, hvilket sidste jo nok til tider kunne betale sig.

Medens de fleste søn- og helligdage henslæbtes med hverdagsarbejde, var de ugentlige torvedage, navnlig mandag, at betragte som hviledage for de kørende beboere og småkårsfolkenes hustruer, der af gammel vane absolut skulle til Hillerød på disse dage, enten de havde ærinde eller ikke.

Som årets største festdag blev fastelavsmandag betragtet. På denne hvilede alt arbejde, men til gengæld kunne det hænde, at en bonde kørte gødning ud skærtorsdag eller tærskede langfredag. Ja, i nabosognet Lillerød blev der endog et af de sidste år, jeg virkede i Hammersholt, holdt afdansningsbal natten mellem skærtorsdag og langfredag! - Beviser på, at gamle og unge også dengang kunne give forargelse og slet eksempel.

I Hammersholt og det tilgrænsende Børstingerød fandtes en del smugkroer for ungdommen; men de gik heldigvis ind efterhånden, muligvis fordi politiet havde fået nys om sagen. Jeg mindes bl.a.

"Skomagerkroen" nede ved jernbanoverskæringen, opkaldt efter den halte "Morten Skomager", som skænkede her. Huset er ikke mere til. Men mest berygtet af alle var vel

nok Simon Jørgensens Kro i Børstingerød, hvis ihændehaber snart optrådte som murer, snart som slagter, og var lige udygtig til begge dele. Simon var en gammel bajads, en rigtig Ole-Ligeglad, kendelig ved støjende latter, der kunne høres i kilometers afstand, og en flom af vās, i hvilken en brændevinsflaske rullede rundt. Da han begyndte at skænke spiritus for børn, måtte jeg gribe ind, og så fik distriktet omsider fred fra den kant.

En "totalafholdsforening for Hillerød og Omegn", ledet af en mere kendt end agtet glarmester i Lille-Sverige og et ditto landpostbud i Hillerød, slog så vældigt på stortrommen, at folk sprang til vinduerne, men varede kun fra høns fløj op til de fløj ned, - en følge af formandens og næstformandens uvederhæftighed og skinsyge. Glarmesteren, der havde opsnuset, at landposten "gik med flasken så lumsk i sin lomme (eller taske) fremsatte forslag om, at den formastelige uopholdelig skulle udstødes, og næppe havde bølgerne lagt sig efter denne storm, inden formanden, glarmesteren, selv begyndte at drikke. Disse stød gjorde det af med foreningen, som ingen havde taget alvorligt.

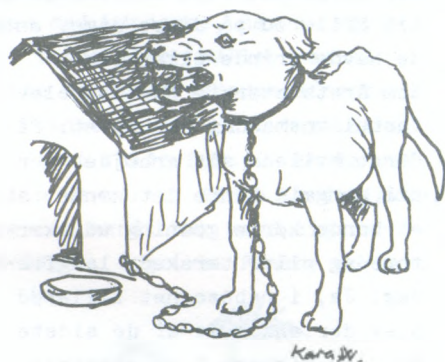
Den ældre og mere adstadige befolkning holdt fastelavnsgilde.

Gårdmænd for sig, husmænd og tjenstefolk for sig. For de sidste var Simon Jørgensen selvskreven balentrepreneur. Nogle år var det skik at fejre kongens fødselsdag hos een eller anden gårdmand i Nørre Herløv eller Freerslev. Disse sammenkomster var dog ikke meget søgte, sagtens fordi de var temmelig dyre. Ved de fester med taler, dans og sædvanligt gøgl, der årligt eller med års mellemrum ved pinsetid arrangeredes i Brødeskov til indtægt for Nørre Herløv sogns sygekasse eller et påtænkt orgel i Nørre Herløv kirke, er det ufornuddent at dvæle. De indbragte vel ikke få skillinger; men mildest talt ser det noget løjerligt ud at danse penge ind til et orgel.

Til beboerne kom min hustru og jeg, når vi ved festlige lejligheder blev indbudt, forøvrigt ikke syndeligt. Med enkelte plejede vi omgang på den måde, at de besøgte os efter indbydelse, og vi dem igen. Det var en selskabelighed under tårvelige former, der skulle bøde lidt på de mange triste timer, hvormed et stadigt ophold i det ideforladte Hammersholt var forbundet.

Retstilstanden i Hammersholt var sørgelig sløj. Man stjal som ravnne derude og lod det navnlig gå ud over mit brændsel og mine kartofler. En nat blev et helt

læs tørv borte, og en anden gang, da jeg åbnede en kartoffelkule, var der bogstavelig talt kun en - siger og skriver en eneste kartoffel tilbage! Mine køer blev malkede i stalden, og ikke sjældent "spøgede" det efter alle kunstens regler, når tyveknægtene havde en formodning om, at jeg ikke var hjemme. En væsentlig bedring indtrådte dog, efter at jeg havde fundet på at holde lænkehund.

Man spørger uvilkårligt, hvorfor jeg ikke hurtigst muligt søgte bort fra et sådant sted. Et større embede hører uheldigvis til den slags ting, der er lige så lette at eftertrægte, som vanskelige at opnå. Af og til prøvede jeg vel på at slippe bort, men fik en lang næse.

I 1894 lykkedes det dog. N. Nielsen blev lærer ved Hillerød kommuneskole.

Da Jesus blev født

I en lille by, som hed Nazareth, boede der engang en ung pige, som hed Maria, og en ung mand, som hed Josef.

Maria og Josef kunne godt lide hinanden, og derfor ville de godt have et lille barn. Men de var meget fattige, så hvis de fik et lille barn, så kunne de ikke så godt give det mad.

Men en dag kom en engel ned til Nazareth, den skulle hen til Maria, for hun var alene idag. Maria gik og gjorde rent. Pludselig hørte hun en stemme, som sagde: Maria, Maria. Maria kiggede forskrækket op. Du skal ikke være bange, Maria. Jeg er Gabriel, og jeg er sendt

oppe fra Gud herved til dig, og jeg skal fortælle dig noget dejligt. Du skal nemlig føde den frelser, som I har ventet på så længe, og han skal hedde Jesus - og så var den væk.

Nogle måneder efter var Maria gravid og skulle føde et barn. Men det var på det tidspunkt, hvor de skulle skrives i mandtal, og der var lang vej til Bethlehem. Da de endelig kom dertil, var der ingen værelser på hotellet. Så fandt de en stald, og der blev den lille Jesus født.

Karina 9 år.

Da Jesus blev født.

I en lille by som hed Nazareth boede der engang en ung pige som hed Maria, og en ung mand som hed Josef. Maria og Josef kunne godt lide hinanden og derfor ville de gerne have et lille barn, men de var meget fattige. Så hvis de fik et barn, så kunne de ikke så godt give det mad. En engel ned til Nazareth - hun var alene i dag. hun

tanker ved juletid

"DAGENS BEDSTE TILBUD!": 1/1 fl. italiensk rødvin og 1 fl. gløgg.
 - "Tænk, nu er det snart jul igen! Jeg synes ellers ikke, man har afsluttet hikkeriet fra sidste jul", mumler han og ser på kirken overfor og begynder at le. Han tænker tilbage på sin far og mor. De var til gudstjeneste 1. juledag. Det var sent, så hans far var døset hen, selvom moderen af og til puffedede til ham. Hun var bange for, at han skulle begynde at snorke. Midt under sin prædiken begyndte præsten at hikke, og pludselig mumlede hans far halvt i søvne: "Hva', har han osse drukket rød-

kål'?" . Far havde på vej til kirken fået hikke - vist nok af rød-kålen, mente han ...

Tankerne vandrer videre til lillesøsteren, der havde fået lov til at røre rundt i sovsen til flæskestegen, fordi deres mor havde forstuvet sin højre hånd. Fra en stol i hjørnet dirigerede hun min lillesøster og mig. Senere på dagen kom vores far hjem. Han stillede sin gamle, slidte lædertaske fra sig på gulvet i køkkenet. Jeg var den første, der opdagede, at tasken bevægede sig. Far gav mig lov til at åbne den, og ud kravlede en

lille, sort puddelhund med lyserød sløjfe i hårtoppen. Det var og blev vores bedste julegave i mange år ...

Manden foran supermarkedet tænker på sine egne børn: "Benny skal vel have den racerbane og Tina sin cykel" ... Spørgsmålet er, hvor man gemmer en cykel, eller hvordan man pakker den ind i julepapir. - Han husker endnu, dengang Benny og Tina syntes, at det var sjovere at se julegaverne blive pakket ind ..

Han ler igen. Sidste år væltede Benny en halv flaske rødvin ned i medisterpølsen, der var færdigkogt og klar til 1. juledag. Alle gæsterne til juledag, undtagen morbror Bent, roste medisterpølsen i rødvinlage. Han kan ikke holde op med at le, for den brune sovs til flæskestegen havde også fået en sjat rødvin. "Det var den bedste, brune sovs, de nogensinde havde smagt. Denne juletradition skulle de næsten gentage i år."

Derimod skulle alle de hjemmebagte småkager helst ikke blive til "brune" kager som sidste jul - og Tina skulle gerne huske at dele franskrødsdejen: for sidste år kunne hun ikke få det færdige franskrød ud af ovnen ...

Hans blik fanger appelsinjuicen på tilbud. Det får ham til at tænke på den batteridrevne appelsinpresser, som Hanne fik af sin fas-

ter Henny sidste jul. Den gik i stykker 2. juledag - " Vi brugte endda kun mandariner, men måske var der for mange sten i dem ...? Hannes faster giver altid originale batteridrevne køkkenting, så måske får vi brug for batteriet igen"

Han fryser om fødderne og ørerne. Det får ham straks til at tænke på sin tante Anna. Hun plejer hvert år at give dem "et helt sæt" i julegave. "Et helt sæt" består af hue, halstørklæde og skisokker, - og tante Anna siger, at man ikke skal gå i det samme tøj år efter år: "Man skal forny sig" - "Ja, det skal jeg lige love for", mumler han.

"Hvis hun fortsætter denne julegavetradition, har vi den 24. december i alt 25 "sæt" - fordelt over hele huset, det vil sige juleaften er de samlet, og så ser vi på farver og årstal. Hver sok, hue og halstørklæde bærer et årstal og vores initialer".

"Inde i mit "sæt" ligger der altid endnu "et sæt": en miniatreflaske Gammel Dansk og en Guldøl. Så siger tante Anna altid, når jeg trækker guldøllen op af skisokken: "Det ka' man kalde sokkeøl af format, hva' Søren". - "Ja, tante du er guld værd". Når jeg så finder bitteren frem fra huen, siger hun: "Søren, husk nu at gemme den til efter ma-

den. Julemad er fed mad". Så siger jeg: "Du tænker da også på alt, tante Anne". Og så giver vi hinanden et stort julekys". - "Hold da op! Jeg glæder mig allerede som et barn til juleaften -".

Forrige år havde hun midt i alt strikkeriet fået seneskedehindebetændelse. Vi var lige ved at tabe hele julestemningen på gulvet; men hun blev rask i tide, så hun kunne fortsætte med strikkepindene. I år har hun ikke talt om sygdom i håndleddet - strikkepindene er sikkert glødende ... Hun kan tænde julelysene i sin stue med dem.

Julelys og varme stuer får han mærkeligt nok til at tænke på "Jul i Spanien" og "Jul jorden rundt" - "Det havde ikke været dårligt,

hvis man havde haft en rig onkel. Nå, pyt! Julen i Danmark er bestemt ikke til at undvære, selvom den til tider kan være lidt for kunstig", mumler han. Han spekulerer på, om Buller skal have et nyt gummikødben at gnave i på selve dagen, eller om det skal være et rigtigt kødben fra slagteren - og om juletræet skal være af plastik og om ... "Nej, ikke noget syntetisk juletræ til os - om så de var på tilbud". "Dog kunne det måske lige gå an med juletræsfooten, som han købte sidste år." Man kunne jo tage ind til byen i år "på selve dagen" - så får man nærmest smidt 3-4 træer i nakken, hvis man ellers møder op på det rigtige sted og tidspunkt."

FFF

løsninger

1 Julehumor.

2. Tror du på julemanden.

3.

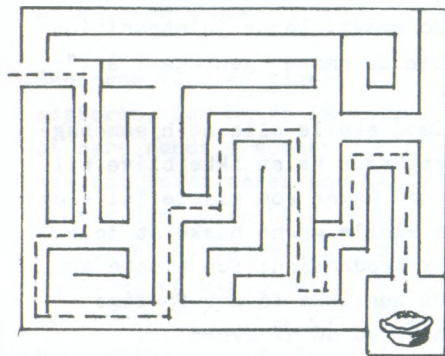
11	①	1
22	2	2
33	③	3
44	④	4
55	5	5
66	6	6
77	⑦	7
88	8	8
99	9	9
4	5	6
7	8	

4

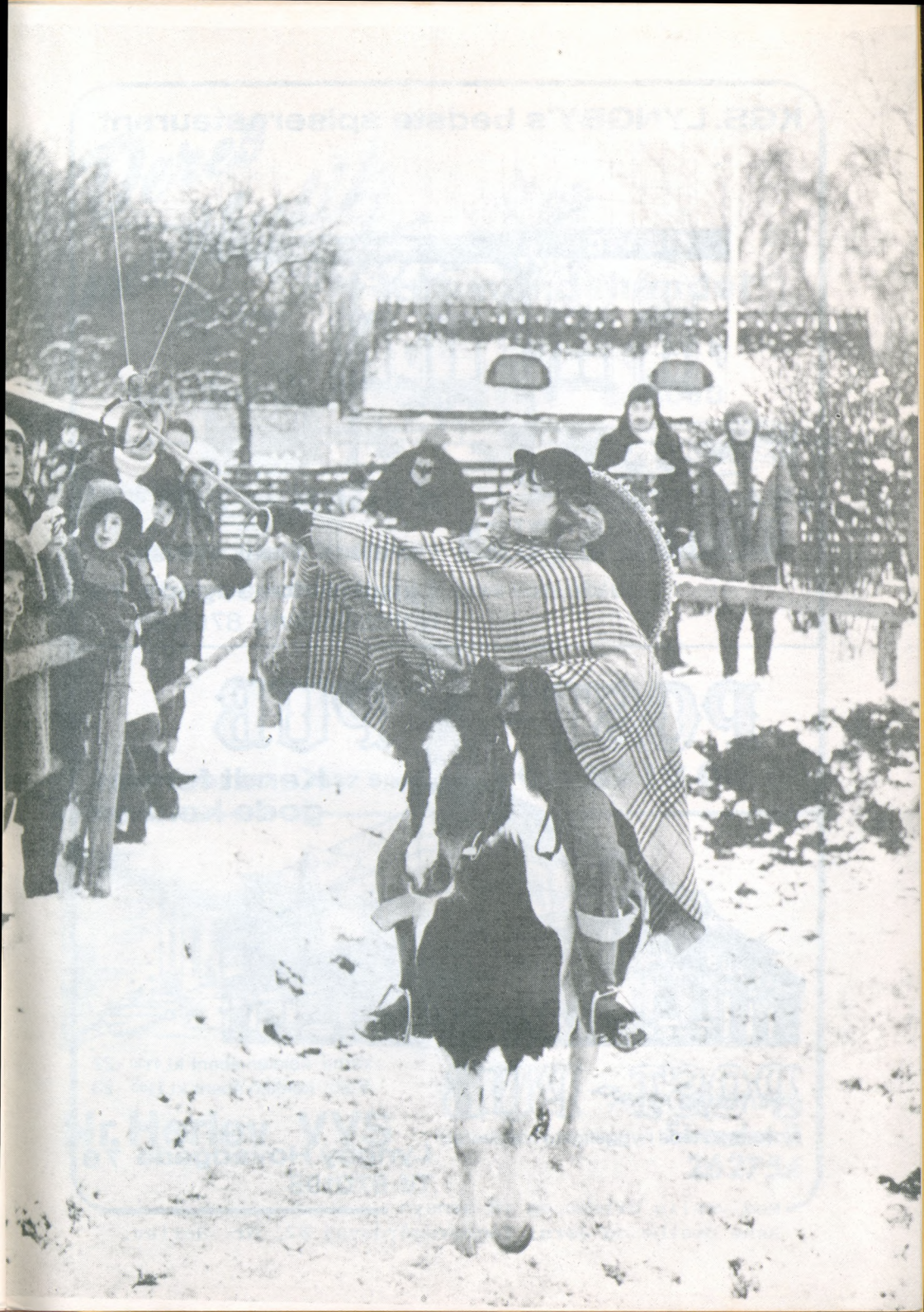
De 3 tages væk, og de 2 andre lægges til, så er figuren hel igen.

5

6

F
ED
DEL
FULD
TELTE
TUMULT
FAMLEDE
FEDTMULE

KGS. LYNGBY's bedste spiserestaurant

BJÆLKE-STUEN

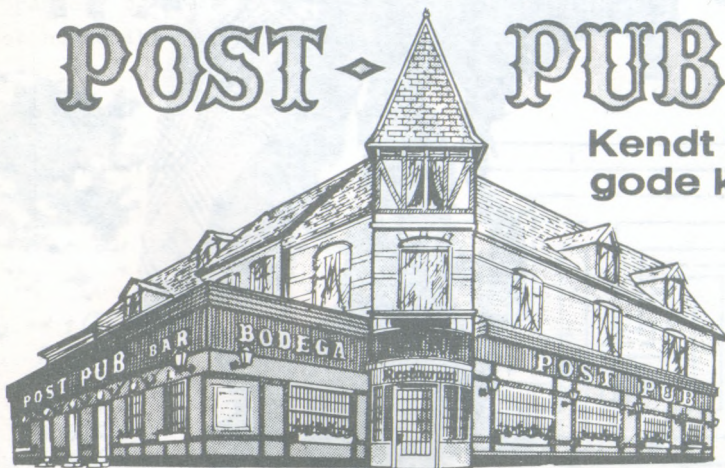
Hereford Steak House

Lyngby Hovedgade 78

Bordbestilling 8709 65

POST - PUB

**Kendt for det
gode køkken**

POST - PUB

Nordregionens hyggeligste mødested

Varmt køkken åbent kl. 1130 - 22

Koldt køkken åbent kl. 1130 - 23

Lyngby Hovedgade 78

Tlf. 870195

Med venlig hilsen og på gensyn

Anne Grethe og Jørn, Enghavegårdsvej 62, Nr. Herlev.

*Deres
nærbutik*

**Nr. Herlev
Købmandshandel**

Lise Sørensen Strædet 3 266060

OFFSET - BOGTRYK - SERIGRAFI

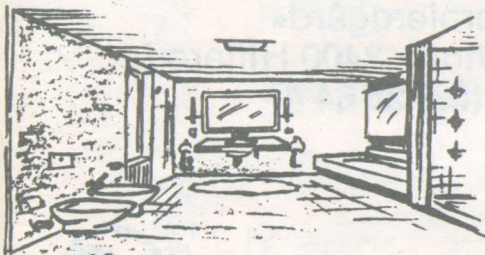
GRAFISK TILRETTELÆGNING - OGSÅ AF DERES TRYKSAGER

INDHENT TILBUD - UDEN FORBINDENDE

Ringstedvej 457 - 4632 Bjæverskov

03 67 12 02

—VVS
når det er bedst

Nr. Herlev VVS

**Jens Sørensen
Strædet 3
262754**

En hilsen fra Deres lokale VVS-installatør

BENT SØRENSEN ApS

»Lerbjerggård«
Hammersholt . 3400 Hillerød
Tlf.(03) 26 64 47

Vi er tilsluttet VVS-branchens Garantiordning og
garanterer for faglig montering.

K. Wertheimster. 1975.

Frede Kvist

statsaut. ejendomsmægler MDE

DØNNEGAARDSVEJ 5, NR. HERLEV
3340 BRØDESKOV

03 • 26 51 63

nu skal vi ha' isoleret

Carlo Lorentzen ApS
Murer- &
Entreprenørvirksomhed

HELSINGØRSGADE 55. 3400 HILLERØD. TELEFON 03-26 50 70